

Evangelisatie in de praktijk van katholieke en evangelische gemeenschappen

Eindrapport 3^e gespreksronde RKK-VPE-MNL

INHOUD

	pagina
1. Inleiding	2
2. Doelstelling	2
3. Ontmoetingen	3
4. Observaties	3
5. Conclusies	5
6. Aanbevelingen	5
7. Samenstelling Dialoogcommissie	6

1. Inleiding

Sinds 2010 vinden er in Nederland officiële gesprekken plaats tussen vertegenwoordigers van de Rooms-katholieke Kerk (RKK), de Verenigde Pinkster en Evangeliegemeente (VPE) en Missie Nederland (MNL – voorheen Evangelische Alliantie (EA) en Evangelische Zendingsalliantie (EZA)). op het eind van deze verkennende fase werd besloten om met één commissie de definitieve gesprekken aan te gaan. Er was immers onderscheid qua status: de VPE is een bundeling van kerkgemeenschappen en de MNL (EA) is een bundeling van evangelische organisaties. Het vruchtbaarste leek toch om in één commissie te gaan werken.

Eerste gespreksronde: “bidden op verschillende wijzen”

Na een verkennende fase werd een gespreksronde gehouden over het gebed. Het eindrapport van deze eerste gespreksronde onder de titel ‘De biddeloosheid voorbij’ werd eind 2013 aangeboden aan de opdrachtgevers. De gespreksronde bestond uit een verkenning van elkaars gebedstradities. De deelnemers aan de dialoog bezochten elkaars diensten. Het gebed nam in de ontmoetingen zelf ook een belangrijke plaats in.

Ervaring leerde, dat in het samen bidden grote kracht en inspiratie te vinden is. In gebed ligt misschien wel de meest fundamentele bron van eenheid tussen christenen en kerken. Tegelijk kwam naar boven het verschil tussen twee specifieke manieren van bidden: het spontane en persoonlijke bidden vanuit het hart en het kerkelijk gezamenlijke bidden vanuit de traditie en de boeken.

De commissie is eensgezind in de opvatting dat het gebed essentieel is voor een christen. De verwaarlozing van het gebed in de gezinnen en het groeiende onvermogen onder katholieken en protestanten om zich biddend tot God te verhouden wordt beschouwd als een gezamenlijke zorg. De conclusie van deze gespreksronde was dat katholieken, evangelischen en pinksterchristenen veel kunnen leren van elkaars wijze van bidden en elkaar kunnen helpen ‘de biddeloosheid’ te overwinnen.

Tweede gespreksronde: “bij elkaar op bezoek en in gesprek gaan”

In het najaar van 2014 startte een nieuwe gespreksronde over het thema ‘Evangelisatie als opdracht en praktijk’. De eerste ontmoeting vond op 29 april 2014 plaats in 's-Hertogenbosch. Tijdens deze ontmoeting werd besloten om in deze gespreksronde vooral te luisteren naar verhalen uit de praktijk door bij elkaar op bezoek te gaan.

2. Doelstelling

Voor deze ronde werd een periode van twee jaar uitgetrokken.

Het doel van het proces was om:

- a. Elkaars opvattingen en initiatieven beter te leren kennen en waarderen en onder de aandacht brengen van elkaars geloofsgemeenschappen plus van elkaar leren en elkaar laten leren
- b. Duidelijk te krijgen waar we tegen aanlopen als we elkaar ontmoeten of ontlopen in het missionaire werk
- c. Het opstellen van aanbevelingen en handreikingen ten behoeve van een oecumenische praktijk en samenwerking op het gebied van evangelisatie

3. Ontmoetingen

Tussen september 2014 en december 2015 werden vier ontmoetingen op locatie georganiseerd. Daar bij moet opgemerkt worden, dat het nogal moeilijk was om überhaupt katholieke “evangeliserende” parochiegemeenschappen te vinden. En typerend bij de bezochte katholieke parochies is, dat Leidens parochie grote inspiratie vindt in het Alpha-werk (evangelisch-anglicaans) en dat de Gerardus Majellaparochie geleid wordt door de Broeders van St. Jan, een buitenlandse nieuwe gemeenschap.

- a. Op 16 september 2014 was de groep te gast bij de multiculturele zendingsgemeente ‘Hoop voor Noord’ in Amsterdam-Noord.¹
- b. Op 8 december 2014 bezocht de dialooggroep de katholieke Lodewijkparochie en het Katholiek Alpha Centrum in Leiden.²
- c. Op 21 juni 2015 werd een bezoek gebracht aan het Casa Nuestra van de Spaanstalige parochie en de Glorious Chapel International, beide in Rotterdam³
- d. Op 19 november ging de dialooggroep in gesprek met de gemeenschap van de Broeders van St. Jan in de Gerardus Majella parochie in Utrecht.⁴

De werkbezoeken werden tussentijds (16 maart 2015) en na afloop van het hele traject (8 februari 2016) geëvalueerd.

4. Observaties

- a. Deze ronde van gesprekken tussen katholieke en evangelische christenen verliep opnieuw in een hartelijke sfeer. Wederzijds was er een grote bereidheid om naar elkaar te luisteren en van elkaar te leren. Het gezamenlijk gebed was steeds weer een belangrijk moment in de ontmoetingen.
- b. De vier gemeenschappen die de dialooggroep op haar rondgang heeft bezocht zijn belangrijke tekenen van hoop. Ze laten zien dat kerkgemeenschap ook in onze seculiere tijd toekomst heeft en een vruchtbare plaats kan zijn van evangelisatie. Voorwaarde is dat

¹ <http://www.oecumene.nl/nieuws-blogs/blogs/785-kruiskerk-zendingsgemeente-in-amsterdam-noord>

² <http://www.oecumene.nl/nieuws-blogs/blogs/857-geraakt-woorden-en-niet-bang-zijn>

³

http://www.oecumene.nl/files/Books/Overeen/35/files/assets/common/downloads/Overeen_September_2015.pdf pag. 7

⁴ <http://www.oecumene.nl/nieuws-blogs/nieuws/1095-ruimte-scheppen-en-vertrouwen-hebben-dialooggroep-vpe-mn-rkk-in-gesprek-met-broeders-van-st-jan>

- de gemeenschap naar buiten gericht is en aansluiting zoekt bij de context waarbinnen ze zich bevindt en de vragen die daar aan de orde zijn: "Kerk in de buurt", "missionaire kerk".
- c. In de missionaire kerkgemeenschap spelen begeesterde voorgangers een belangrijke rol. Dat geldt ongeacht het verschil in ambtsopvatting zowel voor katholieke als evangelische en pinkstergemeenten.
 - d. Belangrijke constatering was de centrale plaats van Jezus Christus in levendige en evangeliserende kerkgemeenschappen. Of zoals in de jonge en bloeiende gemeente "Hoop voor Noord" (Amsterdam) gezegd werd: "Jezus is de A-waarheid. Over andere zaken hebben wij wel een mening, maar ze zijn secundair." Als zodanig klonk dit de katholieken vreemd in de horen, maar na uitleg van de term "A- en B-waarheid" was dit herkenbaar in de termen van het Tweede Vaticaans Concilie "hiërarchie van waarden en waarheden." En ook de documenten van het Concilie spreken van Christus als stichter, hoofd, centrum, fundament van de kerk en als inhoud van de verkondiging en evangelisatie.

Observatie omtrent relatie tussen katholieken evangelischen en pinksterchristenen

Voorbeelden van oecumenische samenwerking waarbij katholieke parochies, evangelische en pinkstergemeenten lokaal officieel samen evangeliserend naar buiten treden is de dialooggroep niet tegengekomen. Maar "achter de schermen" en via allerlei netwerken is er wel contact en wederzijdse dienstbaarheid in de lijn van Evangelii Gaudium 246. Zo maakt het Katholiek Alpha Centrum intensief gebruik van de expertise die christenen in andere kerken met de Alpha-cursus en met de Marriage Course hebben opgebouwd, en maken evangelische-, protestantse en pinkstergelovigen intensief gebruik van rooms-katholieke retraitehuizen, kloosters, gebouwen en retraites.

Op het grondvlak bestaan voor zover ons bekend niet zoveel contacten tussen deze gemeenschappen. Dat zou best mogen veranderen. De leden van de dialooggroep hebben de onderlinge uitwisseling als zeer verrijkend ervaren. Het contact tussen katholieken en evangelische pastores zou een stimulans kunnen geven aan plaatselijke initiatieven op het gebied van evangelisatie. Dit is ook waartoe paus Franciscus in zijn exhortatie Evangelii gaudium oproept:

'Als wij ons concentreren op de overtuigingen die ons verenigen, en denken aan het principe van de hiërarchie van de waarheden, zullen wij snel op weg kunnen gaan naar gemeenschappelijke vormen van verkondiging, dienstverlening en getuigenis. De geweldige menigte die de boodschap van Jezus Christus nog niet heeft aanvaard, kan ons niet onverschillig laten. Daarom houdt de inzet voor een eenheid die het aanvaarden van Jezus Christus vergemakkelijkt, op louter diplomatie of gedwongen plichtsvervulling te zijn om te veranderen in een onontbeerlijke weg van evangelisatie. (...)

Er zijn zoveel en zo kostbare dingen die ons verenigen! En als wij werkelijk geloven in de vrije en overvloedige werking van de Geest, hoeveel kunnen wij dan nog van elkaar leren! Het gaat er niet alleen om inlichtingen te krijgen over de ander om hem beter te leren

kennen, maar te oogsten wat de Geest in hen ook als een geschenk voor ons heeft gezaaid.'
(246)

5. Conclusies

1. Het is bemoedigend om te zien hoe in verschillende kerken en geloofsgemeenschappen nieuwe vormen van evangelisatie ontstaan, waarbij buiten de traditionele paden en buiten de kerkgebouwen manieren worden gezocht om het evangelie te delen en het geloof in Jezus als Verlosser te bevorderen.
2. In de RK evangelisatie zijn vooral professionals ingeschakeld, in de Pinkster- en evangelische tradities vooral de gelovigen zelf. RK bewegingen proberen eerder zoekers uit te nodigen binnen de heilige kerkruimte, de protestantse bewegingen proberen zeker ook gelovigen dienstbaar te laten zijn in het publieke domein.
3. Besef van missionaire roeping en een passie voor Jezus Christus lijken van beslissende betekenis voor evangeliserende initiatieven, zowel bij personen als bij gemeenschappen.
4. Bescheidenheid is gepast: in de huidige tijd en omstandigheden zien we geen massale beweging van herkerstening. Trouwens vanuit het oogpunt van het geloof zijn juist kleine initiatieven van grote waarde.
5. Oecumenische ontmoeting en wederzijdse bezoek helpen om over kerkelijke muren heen te leren van elkaar traditie.

6. Aanbevelingen

Algemene Visie

Oecumenische ontmoeting zien we als een van de zegeningen van onze tijd. We adviseren onze besturen (kerkelijke leiders) om elkaar te blijven zoeken in de gezamenlijke missie om getuigen van Christus te zijn in onze omgeving in woord (verkondiging) en daad (naasteliefde). Opnieuw onderstrepen we de waarde van oecumenisch samenwerken en gezamenlijk bidden. De groeiende samenwerking rondom de Week van Gebed zien we daarbij als een bemoedigend signaal.

Maar in deze dialoogcommissie zijn wij, dank zij de onderlinge gesprekken en wederzijdse bezoeken, steeds meer tot het besef gekomen, dat naast de al decennia oude oecumenische contacten (vooral met de PKN), het contact tussen katholieken, evangelischen en pinksterchristenen geheel nieuwe impulsen kan geven, nieuwe inspiratie kan opleveren en onverwachte vruchten kan opleveren. Sterker gezegd, dat is niet alleen aanbevelenswaardig en nuttig, maar misschien zelfs noodzakelijk.

Voor zover wij kunnen zien is evangelisatie niet gebaat bij directe fusie of samenvoeging van bestaande initiatieven, maar wel bij wederzijdse herkenning en zeker ook bij wederzijds bezoek en deelname.

Enkele concrete suggesties

1. Wij adviseren gelovigen, (ook beginnende gelovigen), geregeld mee te nemen of te sturen naar inspirerende leiders en voorgangers, vieringen en studiedagen, bijeenkomsten en congressen, zowel binnen als buiten de eigen traditie.
2. Wij adviseren om contacten tussen missionaire pioniers te stimuleren.
3. We adviseren onze bestuurders om in vervolg op deze dialooggesprekken jaarlijks een inhoudelijke ontmoeting tussen katholieken, evangelischen en pinksterchristenen te houden en zijn bereid die mee te organiseren.
4. Zo zou “KERKLAB” (alliantie van doeners, duwers en denkers voor missionaire gemeenschapsvorming in Nederland) graag in contact komen met RK pastores of -leken die missionair willen zijn. We denken dat het RK platform voor evangelisatie daarbij ook een rol kan spelen.
5. Het Nederlands Christelijk Forum (NCF), de Raad van Kerken (RvK) en de Week van Gebed zien we daarvoor als aangewezen wegen, met soms een aanvullend initiatief dat specifiek ingaat op de relatie tussen de RK-Kerk enerzijds en Missie Nederland/Verenigde Pinkster- en Evangeliegemeenten anderzijds.
6. Als er weer een nieuw dialoog rapport verschijnt als resultaat van de internationale dialoog tussen de Pauselijke Raad voor de Eenheid van de christenen en vertegenwoordigers van de pinkster-of evangelische beweging, bevelen wij aan om dat gezamenlijk te bestuderen. Interessant voor gezamenlijke bestudering en bespreking is ook de brief van de Congregatie voor de Geloofsleer *Iuvenescit Ecclesia* aan de katholieke bisschoppen (Pinksteren 2016). Hierin gaat het over de relatie tussen de hiërarchische en charismatische gaven in het leven en de missie van de Kerk.

Ter afsluiting

Intussen danken we onze kerkelijke besturen (de bisschoppenconferentie en de besturen van de MiN en VPE) voor het vertrouwen dat we als dialoogcommissie ontvingen en zien we onze opdracht inzake het thema **Evangelisatie als opdracht en praktijk** hiermee als voltooid.

In het vertrouwen dat de dialoog onder Gods zegen door mag gaan,

7. Samenstelling Dialoogcommissie

Namens Missie Nederland

Ds. W. Smouter

Mw. K. Somhorst

Ds. J. Wessels

Namens de Verenigde Pinkster- en Evangeliegemeente

Br. J. Barendse

Br. A. den Dekker

Namens de Rooms-katholieke Kerk

Mgr. dr. G. de Korte

Past. K. Smits

Dhr. K. Slijkerman

Drs. G. van Dartel

Tot zover het dialoograpport, zoals dat op 7 maart 2017 is gepubliceerd door de [Rooms-katholieke Kerk](#), MissieNederland en de Verenigde Pinkster- en Evangeliegemeenten. Het persbericht dat daarbij werd verspreid, staat als [0426](#) op www.stucom.nl. De daarin gepresenteerde rapporten staan op www.stucom.nl onder:

[0424](#) De biddeloosheid voorbij en

[0425](#) Evangelisatie in de praktijk van katholieke en evangelische gemeenschappen (dit document).

Op 18 april 2012 werd het aangaan van deze officiële dialoog bekendgemaakt met een gezamenlijk persbericht dat als [0358](#) staat op www.stucom.nl. Het eindrapport van de commissies van VPE-RKK en EA-RKK die het aangaan van deze officiële dialoog hebben voorbereid staat als [0357](#) op www.stucom.nl. De Bisschoppenconferentie en de besturen van de EA (later MissieNederland geheten) en de VPE hebben dat rapport besproken en begin 2012 ingestemd met het voorstel om officieel deze dialoog aan te gaan.

Veel meer over de dialoog tussen rooms-katholieken en pinkstergelovigen in Nederland

www.stucom.nl/dialoog, met:

[0320](#) een terugblik op de dialoog van 1999-2009 in het artikel 'Bruggen, geslagen in de achtertuin, werken door';

[0093](#) een beschrijving van de dialoogbijeenkomsten in de periode 1999-2002;

[0276](#) een beschrijving van de dialoogbijeenkomsten in de periode 2002-2008.

Internationale dialoog

Zie voor de internationale *katholiek-pinksterdialoog* onder meer het overzicht [0010](#) op www.stucom.nl en [0417uk](#), het internationale dialoog rapport *Doof de Geest niet uit* dat in 2016 verscheen. Ook met de wereldwijde evangelische bewegingen is de Pauselijke Raad voor de eenheid in dialoog. Zie de rubriek *Dialoog RKK - Evangelische Beweging / Reformatie* op www.stucom.nl.

Dit is document 0425 op www.stucom.nl